

Information till externa provtagare

Här nedan kommer information om några av de rutiner vattenkemiska laboratoriet och biodiversitetslaboratoriet har vid provtagning av vattenkemi- och biotaprover som ska skickas till oss för analys.

Flaskuppsättning

När du tar emot paket från oss så finns det en packlista i paketet tillsammans med protokollen. På packlistan hittar du hur många flaskor av varje typ vi skickat ut till dig. Gå igenom att vi inte packat fel eller att du kanske fått helt fel paket. På packlistan högst upp står det även hur många kollin, d.v.s. antal paket, vi har skickat denna omgång, så att du kan försäkra dig om att du verkligen fått ut samtliga paket.

Beroende på vilka analysparametrar som är beställda av kunden, tas vattnet i olika flaskor. Ett vattenprov består oftast av fem olika flaskor samt ett provtagningsprotokoll med tillhörande etiketter. På protokollet är det förkryssat exakt vilka flaskor som ska fyllas. Följande flaskor kan förekomma:

Det behöver för varje vattenprov **nästan alltid** fyllas:

- 1 fyrkantig vit 250 ml plastflaska
- 1 fyrkantig blå 250 ml plastflaska
- 1 rund 100 ml plastflaska
- 1 fyrkantig 100 ml plastflaska

Dessutom tillkommer det för många prov **antingen**:

- 1 rund 50 ml plastflaska eller
- 1 rund 50 ml (vattenfylld) plastflaska i påse

Därutöver kan det förekomma **för vissa prov**:

- 1 fyrkantig 500 ml plastflaska
- 1 till fyrkantig 100 ml plastflaska
- 1 rund 50 ml eller 125 ml plastflaska i dubbel plastpåse
- till Hg-analys
- Filter och material för klorofyllfiltrering
- Flaskor till djur- och/eller växtplanktonprov
- Flaskor som skickas till andra laboratorier (ex. ACES flaskor)

Utförande

Fyll de provflaskor som enligt protokollet ska fyllas. Se provtagningsanvisningen för utförlig information om hur provet ska tas:

Om **spårämnesmetaller** ska analyseras (av SLU) fylls en syradiskad 50 ml provflaska förvarad i plastpåse. Den levereras fylld med högrent vatten och töms direkt före provtagningen. Fäst etiketten direkt på flaskan och lägg tillbaka flaskan i sin påse.

Om **kvicksilver** ska analyseras levereras en extra 50 ml eller 125 ml provflaska förvarad i dubbel plastpåse. Den levereras fylld med högrent vatten och töms direkt före provtagningen. Fäst etiketten på den inre plastpåsen och tillbaka flaskan i påsarna.

Om Al-fraktioner ska analyseras (av **ACES**) levereras en extra provflaska (märkt L eller E), ett extra ACES-protokoll samt ett ACES-kuvert. Flaskan och protokollet skickas direkt till ACES.

Om metaller ska analyseras (av **ACES**) levereras en extra provflaska i plastpåse (märkt M eller C), ett extra ACES-protokoll samt ett ACES-kuvert. Flaskan och protokollet skickas direkt till ACES.

Om **klorofyll** ska analyseras fylls en plastflaska med provvatten som inom 8 timmar ska filtreras. Se provtagningsmanualen för information om utförandet.

Om planktonprover ska tas så levereras flaskor och pipetter med konserveringsmedel till dem i kartongrör. **Växtplanktonflaskor i grönmarkerade rör** och **djurplanktonflaskor i rör utan färgmarkering**. Var noga med att använda **konserveringsmedel** från samma rör som det levererats i. Detta eftersom det inte är riktigt samma sammansättning i konserveringsmedlen för växt- och djurplankton.

Transportväskor och/eller paketavier:

I materialutskicket från oss medföljer förfrankerade transportväskor eller paketavier som ska användas för att skicka proverna till oss. Hör av er om ni behöver fler transportväskor eller avier.

Protokoll och samtliga flaskor tillhörande provet ska skickas till oss i en och samma transportväska eller paket. OBS! Lägg protokollet i väskan, inte i sidofacket där det lätt försvinner i postgången.

I undantags fall kan flaskorna behöva delas upp i flera väskor (t.ex. flera provnivåer sjöar). Lägg då i en lapp om att flaskorna delats upp i flera transportväskor.

Provflaskor och protokoll från fler än en provpunkt kan läggas i samma transportväska så länge som vikten inte överstiger 2 kg.

Inlämningstider:

Laboratoriet är endast öppet på vardagar.

Enligt standard ska proverna analyseras senast 24 timmar efter provtagning. Det är därmed viktigt att skicka proverna till oss samma dag som provtagningen skett.

Provtagning på fredag-lördag ska undvikas om inget annat överenskommits.

Vi har uppmärksammat att posten allt oftare tar mer än en dag på sig att leverera posten. Undvik därmed om möjligt att utföra provtagningen på torsdagar, framförallt om du lämnar in norr om Dalälven, så att inte proverna blir liggande på posten över helgen.

Ytterligare information:

Notera på protokollet om provet uteblir av någon anledning (t.ex. torka, is) och skicka in protokollet till oss så att vi kan notera detta i databasen. Däremot behöver du inte skicka in tomma flaskor vid sådana tillfällen.

Vi kompletterar automatiskt med protokoll och provflaskor när det är dags om du inte har fått material för hela året.

Hör av dig i god tid om du saknar flaskor eller transportväskor/avier till den provtagning som du fått protokoll till (gäller ej Hg-flaskor).

Flaskor till Hg-analysen skickas endast ut för ett kvartal i taget. Vi kompletterar automatiskt med flaskor till nästkommande kvartal. Hör däremot av dig om du mitt i ett kvartal saknar Hg-flaskor.

Protokoll och flaskor till bottenfauna- och kiselalgsprovtagning skickas separat.

Information och kontaktpersoner

Vid eventuella frågor eller problem tag gärna kontakt med oss på SLU, Inst. för vatten och miljö

IVM-support: Tel.nr.: 018-673149 E-postadress: ivm-support@slu.se

Postadress: SLU, Institutionen för vatten och miljö, Vattenkemiska laboratoriet, Box 7050, 750 07 Uppsala

Paketadress: SLU, Institutionen för vatten och miljö, Vattenkemiska laboratoriet, Gerda Nilssons väg 5, 756 51 Uppsala